

DUDIT – Тест для визначення зловживання наркотиками
Короткий довідник із користування

Версія українською мовою для користування у веб інтерфейсі тестової платформи Start компанії ТОВ «ЮЕЙ-ТЕСТ».

Керівництво версія 1.0 (22 березня 2024 р.)

Всі права застережено.

Розробники тесту: Anne H. Berman, Hans Bergman, Tom Palmstierna & Frans Schlyter, Karollinska Institutet, Stockholm, Sweden, 2002

Захист особистих немайнових і майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав здійснюється в порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством України.

Загальний огляд

Тест для визначення зловживання наркотиками (DUDIT) – це скринінговий інструмент, що призначений для виявлення проблем, пов'язаних з наркотиками, та надає інформацію про рівень вживання наркотиків і вибрані критерії зловживання психоактивних речовин та залежності від них відповідно до діагностичних критеріїв МКХ-10 та DSM-4.

DUDIT можна проводити для осіб віком від 18 років і старше.

Опитувальник DUDIT побудований за таким самим принципом, що й відомий Alcohol Use Disorders Identification Test (AUDIT). Але у DUDIT 2 запитання з AUDIT видалено, а замість них додано 3 нових. Усього в опитувальнику 11 запитань.

Даний опитувальник не є підставою для встановлення діагнозу, але дозволяє попередньо запідозрити проблеми, що пов'язані з вживанням наркотичних речовин, а також визначити рівень ризику виникнення залежності. Може застосовуватися лікарями первинної ланки, а також психологом, психотерапевтом.

Також обидва інструменти DUDIT та AUDIT дають результати за безперервною інтервальною шкалою і можуть бути легко використані в системі кримінального правосуддя, лікуванні наркозалежності та психіатричних установах.

DUDIT був розроблений на основі даних, отриманих від дорослих шведів у системі кримінального правосуддя, центрах лікування наркозалежності та вибірках з громад. Розробником є Anne H Bergman – доцент кафедри клінічної психології в Каролінському інституті (досліджує цифрові інтервенції для лікування адиктивної поведінки), професор клінічної психології на факультеті психології Уппсальського університету. Наразі Anne є науковою радницею з психологічних аспектів вживання алкоголю та наркотиків у Національній раді з питань охорони здоров'я та соціального забезпечення. Співрозробниками також є Hans Bergman (Каролінський інститут), Tom Palmstierna (старший психіатр), Frans Schlyter (має юридичну освіту і займається питаннями досліджень і розробок у головному офісі Шведської служби в'язниць і пробації).

Валідність та надійність

DUDIT є надійним і валідним інструментом для клінічного використання, з високою внутрішньою узгодженістю, чутливістю і специфічністю. Дане твердження підкріплено широким оглядом літератури з використанням баз даних Medline, Psycinfo та PubMed за період з січня 2005 року по жовтень

2014 року. У дослідженні Martin Hildebrand 2015 року були розглянуті всі статті, які стосувалися надійності, факторної структури, чутливості та специфічності DUDIT. Загалом було виявлено та включено в огляд 18 придатних для використання публікацій.

Як висновок, DUDIT дає задовільні показники надійності та валідності для використання в якості клінічного або дослідницького інструменту. Оцінки надійності внутрішньої узгодженості (α Кронбаха), як правило, становлять $>.90$. Більшість досліджень також виявили сприятливу чутливість (від 0,85 до 1,00) і специфічність (від 0,75 до 0,92) у різних популяціях.

Крім того, інше дослідження Andrew C Voluse теж підтверджує, що DUDIT є психометрично обґрунтованим показником скринінгу зловживання наркотиками з високою конвергентною валідністю ($r=0,85$) і має альфа Кронбаха 0,94. DUDIT показав хорошу дискримінантну валідність оскільки це суттєво відрізняло людей з наркотичною залежністю від тих, хто зловживає алкоголем.

Ці висновки підтверджують DUDIT як надійний і дійсний інструмент скринінгу зловживання наркотиками, який вимірює одновимірну структуру.

Формат проведення

Адміністрування DUDIT здійснюється за допомогою системи START, платформи онлайн-оцінювання UA-TEST.

Це опитувальник для самозвіту, який може бути заповнений респондентом онлайн, або зачитаний йому особисто чи по телефону. Його можна заповнити приблизно за 5 хвилин. Важливо, щоб респондент самостійно відповідав на питання DUDIT, а також обов'язково на початку ознайомився зі списком наркотичних речовин та списком таблеток/ліків, які можуть вважатись наркотиками при певних умовах. До прикладу, респонденту щодо списку ліків надаються такі пояснення:

Таблетки вважаються наркотиками, коли ви приймаєте:

- *їх більше або частіше, ніж призначив вам лікар;*
- *тому що ви хочете розважитися, почуватися добре, отримати «кайф» або цікавитися, який вплив вони на вас справляють;*
- *таблетки, які ви отримали від родича або друга;*
- *таблетки, які ви купили на «чорному ринку» або вкрали.*

Таблетки НЕ вважаються наркотиками, якщо їх призначив лікар і ви приймаєте їх у призначеному дозуванні.

Респонденти можуть виконати оцінку перед зустріччю з психологом або лікарем, на початку зустрічі, після закінчення зустрічі або вдома перед нею.

В опитувальнику DUDIT респондентам пропонується оцінити частоту вживання наркотичних речовин, частоту переживань, пов'язаних із вживанням, наявність занепокоєння з цього приводу від близьких.

Інтерпретація результатів

Діапазон балів, які може отримати респондент варіюється від 0 до 44. Розробники опитувальника надають наступну інформацію: вище 6 балів серед чоловіків і вище 2 балів серед жінок можуть свідчити про наявність проблем, пов'язаних із вживанням наркотиків. Оцінка в 25 балів і більше, незалежно від статі, чітко вказує на залежність.

У системі бали відображаються наступним чином:

Отримані бали:	Ризик залежності
0 – 6 для чоловіків	Низький ризик
0 – 2 для жінок	
7 – 24 для чоловіків	Ймовірна наркотична залежність
3 – 24 для жінок	
25 і вище	Тяжка наркотична залежність

Вищий бал вказує на вищий ризик залежності. Якщо респондент отримує «граничний бал» для ймовірної наркотичної залежності, то рекомендується подальша поглиблена діагностика.

DUDIT може бути особливо корисним для моніторингу змін у часі.

Переваги використання:

Існують інші поширені інструменти для скринінгу вживання наркотиків: Drug Abuse Screening Test (DAST); UNCOPE; коротке скринінгове інтерв'ю CAGE-AID та Alcohol, Smoking and Substance Involvement Screening Test (ASSIST). Але DUDIT має три переваги над цими інструментами:

1. на відміну від перелічених тестів, що використовують дихотомічні варіанти відповідей (так/ні), він має шкали поведінкової частоти для кожного запитання;
2. містить перелік наркотиків;
3. придатний для масових досліджень уживання наркотиків.

Детальніше про розробку DUDIT у статті авторів:

- Berman AH, Bergman H, Palmstierna T, Schlyter F. Evaluation of the Drug Use Disorders Identification Test (DUDIT) in criminal justice and detoxification settings and in a Swedish population sample. Eur Addict Res. 2005;11(1):22-31. doi: 10.1159/000081413. PMID: 15608468.

Ознайомитись з дослідженнями валідності та надійності DUDIT:

- Hildebrand M. The Psychometric Properties of the Drug Use Disorders Identification Test (DUDIT): A Review of Recent Research. J Subst Abuse Treat. 2015 Jun;53:52-9. doi: 10.1016/j.jsat.2015.01.008. Epub 2015 Jan 31. PMID: 25682718.
- Voluse AC, Gioia CJ, Sobell LC, Dum M, Sobell MB, Simco ER. Psychometric properties of the Drug Use Disorders Identification Test (DUDIT) with substance abusers in outpatient and residential treatment. Addict Behav. 2012 Jan;37(1):36-41. doi: 10.1016/j.addbeh.2011.07.030. Epub 2011 Jul 29. PMID: 21937169.